

Slovenski alpinisti veterani so med 2. in 6. oktobrom v Koči na Gozdu gostili šesterico čeških alpinistov veteranov, ki so vrnili obisk skupine slovenskih veteranov v Adršpachu in okolici na Češkem z začetka septembra. Izmenjava je potekala v okviru Programa Erasmus+ *Climbing for Everybody* oz. Plezanje za vse. Med 16. in 22. septembrom so v okviru istega programa v Aosti v Italiji plezali mlajši predstavniki šestih držav, tudi Slovenije.

Komisija za športno plezanje (KŠP) je s finalom državnega prvenstva v balvanskem in težavnostnem plezanju 2018 na Plezalnih dnevih Kranja zaključila ta del tekmovanj, v Celju pa so v začetku decembra pripravili še finale državnega prvenstva v težavnosti in hitrosti. KŠP je objavila razpis za organizatorje tekem DP v letu 2019.

Komisija za turno kolesarstvo (KTK) je poročala o indijanskopoletni jesenski turi KTK na Veliko Milanjo in Šestanov hrib v nedeljo, 4. novembra.

Komisija za gorske športe (KGŠ). S tekmo v srbski Ovčar Banji se je 3. novembra začela nova sezona slovensko-hrvaško-srbskega pokala v lednem plezanju. Zmage sta se veselila Maja Šuštar in Jaka Hrast, lanska skupna zmagovalca pokala, s srebrnim krstnim nastopom se je odlično predstavila Katja Brunec, slovenski uspeh pa sta dopolnila še Edvin Nepužlan s petim in Miha Habjan s sedmim mestom. 10. novembra je bila na Ravni gori na Hrvaškem druga tekma slovensko-hrvaško-srbskega pokala v lednem plezanju z rekordno udeležbo slovenskih tekmovalcev. Od osmerice je kar polovica stopila na zmagovalne stopničke, Maja Šuštar kot zmagovalka, Jaka Hrast na drugem ter Nadja Korinšek in Edvin Nepužlan na tretjem mestu. Katja Brunec in Vili Guček sta bila četrta, Katja Jurjovec peta in Miha Habjan osmi.

Na evropskem pokalu v lednem plezanju so se v začetku decembra v Domžalah na prvi umetni steni za *drytooling* v Sloveniji pomerili najboljši ledni plezalci stare celine v težavnosti. KGŠ je objavila tudi kalendar slovenskega pokala v turnem

Letošnji prejemniki najvišjega priznanja Vodniške komisije PZS častni vodnik PZS

Foto: Jakob Lekše

smučanju 2018/19, prva tekma bo 29. decembra na Zelenici.

Planinska založba PZS. V Cankarjevem domu so se med 20. in 25. novembrom križale letošnje poti ljubiteljev knjig in branja od blizu in daleč, saj jih je tja s številnimi dogodki in predstavitvami povabil 34. slovenski knjižni sejem. Na njem je sodelovala tudi Planinska založba PZS.

PZS je skupaj z Gorsko reševalno zvezo Slovenije izvedla zelo dobro obiskan in odlično pripravljen strokovni posvet Gore in varnost (več v posebnem članku tega *Vestnika*), povabila pa na plazovne tečaje v okviru čezmejnega projekta CROSRISK, pri katerem sodeluje Agencija RS za okolje.

PZS je bila tudi letos soorganizatorica 13. kongresa športa za vse, ki je potekal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani v času sejma Narava zdravje med 30. novembrom in 1. decembrom z osrednjo temo Športna rekreacija invalidov.

PZS je na svoji spletni strani povabila k sodelovanju v natečaju Zasavska planinska pot, ki poteka do 20. maja 2019.

Zdenka Mihelič

Kar šestnajst častnih vodnikov PZS

Vodniška komisija (VK) PZS vsako leto ob koncu novembra pripravi Zbor vodniških odsekov planinskih društev (PD), na katerem pregleda minulo delo in potrdi načrte. 24. novembra se je na zboru od 171 možnih zbralo kar 78 delegatov vodniških

odsekov PD, zboru pa je prisostvovalo še več vodnikov PZS, tako da je dvorana Centra za zaščito in reševanje na Igu pokala po šivih.

V poročilu o delu v letošnjem letu je načelnik VK Franc Gričar izpostavil izvedbo licenčnih izpopolnjevanj in usposabljanj za različne kategorije, odpadla pa sta dva tečaja za kategorijo B in D ter tečaj za kategorije G, E in H. Pri ugotavljanju nižjega števila prijavljenih kandidatov na izobraževanja so ugotovili, da v planinskih društvih vlada splošna težava najti posameznike, ki bi bili pripravljeni prevzeti odgovornost, ki jo s seboj prinaša vodniško delo. V VK so letos sodelovali na tečaju Mladinske komisije PZS o gibanju po zahtevnih in zelo zahtevnih planinskih poteh, s Slovensko vojsko (SV) pri izvedbi treh planinskih taborov SV in s Policijo na petih preventivnih akcijah v juliju in avgustu na različnih mestih, kjer so preverjali ustreznost opremljenosti obiskovalcev gora, njihovo psihofizično pripravljenost ter stanje s področja javnega reda in miru v kočah. Udeležili so se nekaterih srečanj in zborov vodnikov v meddruštvenih odborih planinskih društev. Kot vsako leto so tudi letos inštruktorji planinske vzgoje v Kamniški Bistrici uskladili program tečajev in licenčnih usposabljanj v naslednjem letu. Na zboru so delegati potrdili program dela za leto 2019, po katerem žal ne bo izvedenih tečajev, saj bo glede na novi Zakon o športu potrebna prilagoditev programov, bodo pa izvedena izpopolnjevanja. Za naslednje mandatno obdobje 2018–2022 so bili v Izvršni odbor VK izvoljeni stari novi načelnik Franc Gričar, PD Zagorje, ter člani Jožef Bobovnik, PD Fram, Boris Madon, PD

Žirovnica, Matej Kocbek, PD Krka Novo mesto, Katja Žagar, PD Valentin Stanič Kanal, Frane Kemperle, PD Kamnik, in Doroteja Bokavšek, PD Ptuj.

V slavnostnem delu zbora sta predsednik PZS Jože Rován in načelnik VK Franc Gričar zaslužnim vodnikom PZS podelila priznanja z nazivom častni vodnik PZS. To priznanje prejme vodnik PZS za izjemen prispevek na področju prostovoljnega vodništva ali za vodništvo v okviru PZS in je poteklo vsaj trideset let od njegove prve registracije. Kljub temu da Pravilnik o organiziranosti vodnikov PZS določa največ pet nazivov častnega vodnika PZS na leto, pa lahko s ponosom zapišemo, da je bilo letos kar šestnajst takih prejemnikov, ki so vsak na svojem koncu naše dežele v izjemni meri doprinesli k razvoju društev, prostovoljnega vodništva in varnejšega obiskovanja gora od najmlajših do starejših obiskovalcev gora. Prejemniki so: Anton Progar (PD Krka Novo mesto), Franc Kadiš (PD Dravograd), Jože Drab (PD Ljubljana – Matica), Ivan Borovnik in Zlatka Gajšek (oba PD Poljčane), Antun Mlinarevič (PD Ptuj), Leon Vrhovšek (PD Fram), Jurij Nabergoj in Oton Naglost (PD Vipava), Vladimir Čanžek (PD Grmada Celje), Silvo Črepinšek (PD Šempeter v Savinjski dolini), Elka Grilc, Janez Levstik in Anton Svenšek (vsi PD Lisca Sevnica) ter Aleš in Borut Peršolja (oba PD Domžale). Veliko navdušenja je požela 84-letna Elka, ki je bila zelo aktivna na občinski ravni, po upokojitvi pa je postala zelo dejavna v PD Lisca Sevnica in kot prva ženska v Sevnici postala vodnica PZS. Med drugim je več kot dvajset let vodila tedenske izlete njihove ponedeljkove planinske skupine.

Zdenka Mihelič

Kako planinska kočica vpliva na okolje

Planinska zveza Slovenije (PZS) je skupaj z Gospodarsko komisijo izdala zanimivo in poučno zloženko *Kako planinska kočica vpliva na okolje*. Planinske kočice so tu zaradi nas, nam nudijo zatočišče pred neprijetnostmi, nepričakovanimi vremenskimi razmerami ter streho nad glavo in

topel obrok na večdnevni turah, mi pa smo tisti, ki s svojim ravnanjem in obnašanjem lahko pripomoremo, da bodo kočice čim manj vplivale na naš lep planinski svet.

PZS v letu 2018 izvaja komunikacijski projekt *Izboljšanje energetske učinkovitosti planinskih objektov*, ki ga sofinancira Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad. Projekt vključuje različne aktivnosti na temo energetske in okoljske obnove planinskih koč. Del aktivnosti je namenjenih lastnikom in upraviteljem planinskih koč za izboljšanje energetskih in ekoloških vidikov delovanja koč, del aktivnosti pa je namenjenih ozaveščanju mladih, ki jih nagovarja tudi nova zloženska *Kako planinska kočica vpliva na okolje*.

Zloženska je sicer namenjena mladim planincem, zagotovo pa je s svojimi slikovnimi in drugimi zanimivimi podobami odlično branje in opomnik za vsakogar, kako lahko planinskemu svetu prinese ali vrne nekaj dobrega. Vsakdo lahko s svojim na videz majhnim okoljskim korakom prispeva k okolju prijaznejšemu obratovanju planinskih koč. Poučna zloženska, ki sta jo zasnovala Katja Maček in Dušan Prašnikar, ilustriral pa jo je Samo Jenčič, nas uči, da zaradi delovanja kočice nastajajo odpadne vode, odpadki od ostankov hrane, embalaže za pripravo hrane in pijače ter od embalaže obiskovalcev. Splakovanje v straniščih, umivanje rok, pranje posteljnine, pomivanje posode, priprava hrane povzročajo

odpadne vode v kočah, kar še zdaleč niso majhna težava. K onesnaženju okolja oz. zraka žal prida svoje tudi onesnaževanje zaradi ogrevanja koč. Kočice s svojimi obiskovalci, helikopterji, kjer ti dostavljajo tovor, pa avtomobili, s katerimi se da dostopati do številnih koč, povzročajo tudi zvočno onesnaženje – hrup pa močno vznemirja živali. In kako lahko obiskovalci pripomoremo k zmanjšanju vpliva koč na okolje? Varčujemo z vodo pri umivanju, odpadke odnesemo s seboj v dolino, spoštujemo hišni red koč in ne povzročamo hrupa, za prenočevanje v koči prinesemo s seboj rjuho za večkratno uporabo, naročamo toliko hrane, kolikor jo nameravamo pojesti, da s tem ne povzročimo nepotrebnih odpadkov, ob odhodu iz kočice za seboj zapiramo vrata, da se kočica ne shladi, ter ugašamo luči v sobah, na straniščih in stopniščih. To so drobni koraki, ki lahko ob doslednem upoštevanju skupno veliko prispevajo k zmanjšanju vpliva na okolje, sploh če vemo, da naše gore obišče letno okoli 1,7 milijona obiskovalcev gora, številni med njimi pa obiščejo tudi kočice.

Zdenka Mihelič

Obisk predstavnikov PZS na Fakulteti za šport

V začetku novembra so Fakulteto za šport (FŠ) na povabilo Katedre za planinstvo, smučanje in športno rekreacijo obiskali predstavniki Planinske zveze Slovenije, in sicer predsednik Jože Rován, generalni sekretar Matej Planko in vodja Odbora za usposabljanje in preventivo Uroš Kuzman. Goste je najprej nagovoril dekan FŠ dr. Milan Žvan, nato pa so se seznanili z aktivnostmi oziroma predmeti, ki jih na področju planinskih dejavnosti izvajamo na FŠ: Aktivnosti v naravi (dr. Blaž Jereb), Planinstvo (dr. Tadej Debevec), Turno smučanje (dr. Blaž Jereb), Športno plezanje – izbirno (dr. Blaž Jereb) in Turno kolesarstvo – izbirno (dr. Stojan Burnik). Sestanek je bil v prvi vrsti namenjen okreelitvi sodelovanja med ustanovama. Med pogovorom smo zato določili ključna področja, kjer se lahko v prihodnje uspešno dopolnjujemo: področje vzgoje strokovnih športnih delavcev v okviru vseh